

Nr 182.

Av herr **Lindhagen**, om påminnelser rörande vissa av riksdagen ifrågasatta ändringar i 1925 års förbudslag rörande bolags fastighetsförvärv.

Den norrländska förbudslagen avsåg att förekomma en olämplig uppdelning av jordäganderätten i landet. De grundsatser, som därvid tillämpades, anses fortfarande såsom giltiga, och lagen utsträcktes därför långt senare provisoriskt till övriga delar av riket.

Den proposition, som år 1925 förelades riksdagen med förslag till ny definitiv förbudslag för hela riket, försvagade i vissa delar den norrländska lagen till förmån för ytterligare bolagsförvärv. Riksdagen ändrade förslaget i åtskilliga delar till överensstämmelse med den ursprungliga lagens grundsatser. I andra delar biföllos propositionens nyheter. Särskilt gällde detta införandet av s. k. »lindrigare koncessionsvillkor», vilket visade sig betyda i stort sett, att koncession i de avsedda fallen ej borde vägras med mindre särskilda omständigheter därtill föranleda. Jordkommissionen åter hade i sitt förslag till rikslagstiftning upptagit den gamla lagens grundsats, att tillstånd icke i något fall borde beviljas med mindre särskilda omständigheter därtill föranledde.

Erfarenheten har visat, att de lindrigare koncessionsvillkoren öppnat möjligheter, som ej förut funnos. Man har inom ämbetsmannavärlden till och med ansett, att bulvanlagens tillämpning fallit med den nya bestämmelsen i förbudslagen.

Den koncession, som år 1925 infördes för bolags rätt att köpa av bolag, hänfördes ock till de lindrigare koncessionsgrunderna. Emellertid framhölls under diskussionen, att koncessionen borde utnyttjas till en prövning, huruvida den borde beviljas allenast på villkor, att arrendatorerna på de sålda egendomarna beretts tillfälle att på ett tillfredsställande sätt förvärva sina egendommar. En sådan prövning lär åtminstone i regel ej förekomma.

Riksdagen begärde emellertid år 1925 utredning om behovet beträffande Värmlands län och vissa delar av Kopparbergs län av ändrade bestämmelser, om vad som skall hänföras till stödskog samt i vad mån motsvarande föreskrifter kunde anses önskvärda jämväl för andra delar av sistnämnda län. Vidare hemställde samma riksdag om utredning, huruvida ej sådan överloppskog utöver stödskog, som bolag fortfarande skulle få fritt förvärva, borde, då köpavtal förelåg, hembjudas staten och vederbörande kommun till inlösning. Detta var andra kammarens uppfattning redan vid norrländska förbudslagens antagande.

De båda sista framställningarna uppbyros av grundsatsen, att aktiebolagen nu förvärvat mer än nog av svensk jord och att återstoden borde förbehållas det allmänna och rikets menige invånare.

Det vore nu påkallat att väcka uppmärksamhet på samtliga förenämnda frågor genom att draga dem inför riksdagens bedömande. För att emellertid ej hopa allt för många detaljer på en gång, inskränker jag mig för närvarande till en hemställan,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t avgiva påminnelser om de av riksdagen år 1925 ifrågasatta ändringarna i förbudslagen mot bolagsförvärv, nämligen

dels beträffande reglering av stödskogsbegreppet inom Värmlands och Kopparbergs län och dels beträffande skyldighet för bolag att till staten och vederbörande kommun hembjuda köp av överloppsmark utöver föreskriven stödskog.

Stockholm den 21 januari 1929.

Carl Lindhagen.
